

[F12] (+1.0) ثانیه

[F11] (-1.0) ثانیه

[F10] (+2.0) ثانیه

[F9] (-3.0) ثانیه

[F8] (+2) دقیقه

[F7] (-1) دقیقه

[F6] (+5) دقیقه

[F5] (-5) دقیقه

آذر ۱۳۸۷

شنبه	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
یکشنبه	۲	۹	۱۶	۲۳	۳۰
دوشنبه	۳	۱۰	۱۷	۲۴	
سه شنبه	۴	۱۱	۱۸	۲۵	
چهارشنبه	۵	۱۲	۱۹	۲۶	
پنجشنبه	۶	۱۳	۲۰	۲۷	
جمعه	۷	۱۴	۲۱	۲۸	

سال	۸۷
ماه	۹
روز	۱۳۸۷/۰۹/۱۴
روز هفته	۲۰۰۳/۱۳/۰۵

بخش	شکافتی
ساعت	۱۸:۰۰

بخش شکافتی	روز جمعه
ساعت	۱۸:۰۰:۰۱

بخش شکافتی	روز جمعه
ساعت	۱۸:۰۰:۰۱

بخش شکافتی	روز جمعه
ساعت	۱۸:۰۰:۰۱

بخش شکافتی	روز جمعه
ساعت	۱۸:۰۰:۰۱

بخش شکافتی	روز جمعه
ساعت	۱۸:۰۰:۰۱

پسواور و تسلیبی برنامه های رادیویی

در کمیته مرکزی موسیقی معاونت صدا

● گیتی کاره

کارشناس ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی و دبیر کمیته مرکزی نظارت موسیقی معاونت صدا

شنیداری کشور در جهت اهداف خاصی هدایت می شوند تا اثر بخشی پیام برنامه های رادیویی و جذب مخاطب برای این رسانه را - که مهم ترین هدف مدیران کلان سازمان و رادیو است - محقق سازند. هدفی که گروه زیادی از برنامه سازان برای تحقق عملی، آن شبانه روز تلاش می کنند؛ تلاش

مجلسی (رادیو کرج) داخلی است در حالی که شبکه های منطقه از تولیدات خارجی نیز بهره می گیرند. استفاده ۲۰۰ از تولید داخلی و بهره مند شدن از تولیدات خارجی در رادیو موجب صرف انرژی انسانی بسیاری از برنامه ریزان و برنامه سازان این حوزه می شود؛ انرژی هایی که بی شک در تنها رسانه

ساختن برنامه رادیویی نسبت به برنامه تلویزیونی، ساده تر و سریع تر است. این ویژگی خاص، سبب تولید انبوه برنامه های رادیویی در مدت زمانی کوتاه شده است. فرایند تولید در صداوسیما از حیث میزان تولید آثار داخلی و استفاده از آثار خارجی بسیار متفاوت است. ۲۰۰ تولید هشت شبکه رادیویی و یک رادیویی

جدول ۱- جدول آمار کمی وضعیت موسیقی ۳ برنامه شبت صبحگاهی

شاخص کمی	۸۳۸۸	۸۳۸۸	۸۳۸۸
تعداد کل قطعات مورد استفاده	۳۳۹	۳۳۹	۳۳۹
پا کلام	۱۰	۱۰	۱۰
بی کلام	۳۲۹	۳۲۹	۳۲۹
قابل پخش	۳۳۹	۳۳۹	۳۳۹
غیر قابل پخش	۰	۰	۰
تعداد کل سبک ها و نسبت سبک ها	۱۴ سبک	۱۰ از ۱۰ ایرانی ۱۶ از ۱۰ غیر ایرانی	۱۳ از ۱۳ ایرانی ۱۷ از ۱۳ غیر ایرانی
نسبت تعداد و درصد تعداد سبک ها	۱۲۱ ایرانی ۲۵۹ غیر ایرانی	۱۲۷ ایرانی ۱۵۳ غیر ایرانی	۱۲۴ ایرانی ۱۵۶ غیر ایرانی
نسبت درصد سبک ایرانی به غیر سبک	۳۰ سبک ۷۰ غیر سبک	۳۵ سبک ۶۵ غیر سبک	۳۵ سبک ۶۵ غیر سبک
گرایش موسیقایی در این برنامه	ایرانی غیر ایرانی	به طور معادل از همه سبک ها	پاپ غربی

می کند و همواره می خواهد تأثیر اثر با آثار خلق شده را بر روی مخاطبان رسانه خود محاسبه نماید. هر چه اثر پیام رسانه روی مخاطب بیشتر و عمیق تر باشد، ارزش افزوده حاصل از تولید و سرمایه گذاری نیز بیشتر است؛ البته عکس آن نیز صادق است.

بنابراین بزرگ ترین آفت برای هر رسانه و به خصوص رسانه چالاک و چابکی چون رادیو، نداشتن و یا کمبود فرصت بازنگری های دقیق و همه جانبه بر روی تولیدات قبلی است. بنابراین همه تشکیلات نظارت و ارزشیابی باید با به کارگیری روش های نظارت و ارزشیابی علمی - که از پویایی، اعتبار، دقت و سرعت کافی و لازم است - پیوسته، اطلاعات متفن و معتبری را در خصوص کیفیت و کیفیت برنامه های پخش شده از رسانه منتشر سازند تا در نتیجه، به برنامه سازان و برنامه ریزان فرصت مطالعه و بازنگری آثار

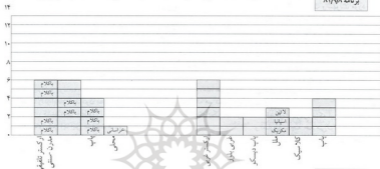
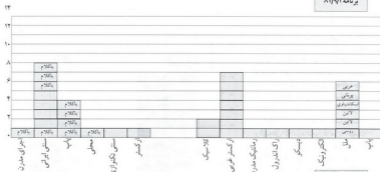
مشخصی برای میزان زمان تولید اثر وجود دارد. هر سازمان فرهنگی - هنری برای خلق آثار، سرمایه گذاری زیادی

شبانه روزی که باید به تولید و پخش ۲۲ ساعت برنامه در ۲۲ ساعت پنجشنبه، آن هم با پوشش محتوایی بسیار متنوع؛ مانند: موسیقی، نمایش، سخنرانی، برنامه های ساده و ترکیبی و...

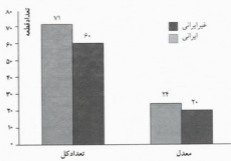
سرعت و سهولت برنامه سازی در رادیو زمانی وجه مثبت این رسانه است که گرفتار دام افزایش کمیته به بهای افت کیفیت، نشویم. پروا هیچ است که یکی از شاخص های مهم فعالیت های فرهنگی - هنری، کیفیت مطلوب ارائه آنهاست. به همین دلیل برای حفظ و ارتقای مداوم برنامه، بازنگری دائمی و پیوسته آنچه تولید و پخش شده ضروری است. پیدایش آثار فرهنگی - هنری حاصل ساعت ها صرف وقت پدیدآورنده های آنهاست و در بسیاری از موارد، تولید یک ساعت محصول فرهنگی - هنری، برابر با ۱۰ تا ۱۰۰ ساعت تلاش فردی یا گروهی است. در بسیاری از مؤسسات و سازمان های فرهنگی - هنری، استانداردهای

جدول ۲- جدول معدل امتیاز شاخص های کیفی کاربری موسیقی در ۳ برنامه مورد بررسی

توضیحات	امتیاز	شاخص های کیفی کاربری موسیقی
-	۷۷	ارزش موسیقایی قطعات
بیشترین امتیاز این شاخص در بین ۷ تهیه کننده و شبت صبحگاهی	۸۲	تنوع موسیقایی قطعات
بیشترین امتیاز این شاخص در بین ۷ تهیه کننده و شبت صبحگاهی	۸۰	تراز و قطعات ایرانی و غیر ایرانی
-	۸۰	تناسب موسیقی با زمان پخش
-	۸۰	تناسب موسیقی با محتوای کلام گوینده
بیشترین امتیاز این شاخص در بین ۷ تهیه کننده و شبت صبحگاهی	۸۳	روند قطعه با توجه به طول مدتیاریافته
-	۸۵	شروع و قید مناسب جملات موسیقی در فراصل کلام موسیقی
-	۷۲	میزان توجه به اثری استراتیژی موسیقی شبکه
بیشترین امتیاز این شاخص در بین ۷ تهیه کننده و شبت صبحگاهی	۷۹/۷۷ ۸۰	معدل کل
صفر تا ۲۰ خیلی بد	۲۰ تا ۴۰ متوسط	۴۰ تا ۶۰ خوب
۶۰ تا ۸۰ بسیار خوب	۸۰ تا ۱۰۰ عالی	

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 نشریات جامع علوم انسانی

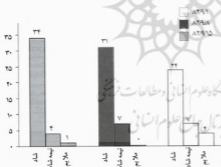
شماره ۹- تعداد و کل معدل قطعات موسیقی مورد استفاده در ۳ شیفت برنامه آثار خام ..... از حیث هویت موسیقی را دیو پیام - شیفت صبحگاهی - آذر ۱۳۸۲

پخش شده را در سریع ترین زمان ممکن بدهند.
 بر اساس وظایف و مقامات مسلم سازمانی، برنامه ریزان و برنامه سازان موظفند برنامه ها را از ابعاد گوناگون مطالعه و بازنگری کنند، اما چطور؟ با این برآوردهای کم؟! یا این فرصت های اندک؟! و با این حجم انبوه تولید برنامه؟! احتمالاً با این انگیزه هایی که کم از آن مانده، چه کسی به این اقدام مهم و اساسی، یعنی بازشنوبی مجدد برنامه خود خواهد پرداخت؟!
 پاسخی که خواهید داد از قبل معلوم است. احتمالاً شما پاسخ می دهید: مگر با این برآوردهای... و با این... ممکن است؟! آنچه ایده آل نویسنده مقاله است یعنی بازشنوبی چهار برنامه به منظور تحلیل کمی و کیفی و مقایسه آنها با یکدیگر جهت بررسی نقاط مثبت و نواقص احتمالی، با دور تند حداقل یک سوم زمان چهار برنامه نیاز دارد. پس وظیفه این همه شوراها و کمیته های عربض و طویل نظارت و ارزشیابی چیست؟ آنها بازشنوبی کنند، نتیجه را به

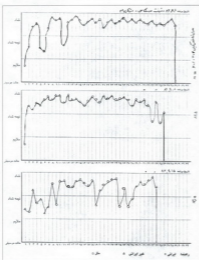
ما اعلام کنند، ما هم اشتباهات گذشته را تکرار نمی کنیم و نقاط مثبت را تقویت می کنیم، بگذارید ما به زندگی و برنامه سازی خود برسیم، شما هم وظیفه خود را انجام دهید، رسانه هم مسیر خود را می رود و بالاخره به پیک جایی خواهیم رسید!
 اما کمیته مرکزی موسیقی معاونت

صدا - که به قول شما یکی از همان کمیته های عربض و طویل (خوشبختانه چون تازه تأسیس است هنوز عرض و طول چندانی ندارد) نظارت و ارزشیابی است - در اولین قدم های خود که حتماً هم ناشیانه هم ضعیف است و شما باید کمکش کنید، برای بررسی محتوای موسیقی مورد استفاده در برنامه، حسب وظیفه ای که دارد سعی کرده با استفاده از شیوه های علمی تحقیق و همچنین با بهره گیری از علم آواز وضعیت موسیقی مورد استفاده را از ابعاد مختلف به دقت ترسیم کند تا به سرعت و سهولت مورد مطالعه برنامه ساز محترم قرار گیرد. جدول ها و نمودارهای آماری که ملاحظه خواهید کرد، حاصل ارزشیابی سه شیفت چهار ساعته یکی از تهیه کننده های **را دیو پیام** است؛ لازم به توضیح است به رسم مسئولیت نام تهیه کننده محترم برنامه درج نشده است.

قبضات درباره اینکه این جدول ها و آمارها تا چه حد می توانند بدون بازشنوبی کامل یک شیفت چهار

شماره ۳- آمار تعداد قطعات موسیقی مورد استفاده در ۳ شیفت برنامه آثار خام ..... از حیث حالت موسیقی را دیو پیام - شیفت صبحگاهی - آذر ۱۳۸۲

نمودار ۴: نمودار روند وضعیت موسیقی بر حسب حالت و بلیت

عملگرهای هدفدار بشری غیر قابل انکار

است. از این رو بر آن شدیم این قابلیت‌ها را در حوزه کاربری موسیقی در رادیو به کار ببریم تا به برنامه‌سازان و برنامه‌ریزان امکان مطالعه، بررسی و مقایسه فعالیت‌های هنری خود را در کوتاه‌ترین زمان ممکن بدهیم.

همچنین چهارچوب روش‌شناسی فوق در رسانه‌های بزرگ دنیا کارایی خود را در زمینه تجزیه و تحلیل و تغییر همه ابعاد فعالیت‌های رسانه‌ای به اثبات رسانده است و به کارگیری آنها در حوزه برنامه‌سازی رادیو نیز نه تنها بی‌فایده نیست بلکه می‌تواند منشا آگاهی‌های واقع‌بینانه بسیاری برای دست‌اندرکاران رسانه باشد. آگاهی‌هایی که از ضرورت‌های مسلم فعالیت مؤثر در رسانه است.

قرای می‌دهد

- با مطالعه نمودار ۳، تهیه‌کننده وضعیت بخش موسیقی را از حیث حالت موسیقی مورد بررسی و مقایسه قرار می‌دهد.

- با مطالعه نمودار ۴، تهیه‌کننده می‌تواند هم‌زمان به مطالعه روند فضای احساس موسیقی و نیز روند قطعه‌بندی قطعات موسیقی ایرانی و غیرایرانی در طول برنامه بپردازد و این سه وضعیت را در سه برنامه خود با هم مقایسه نماید.

بدیهی است آرایش مطلوب موسیقیایی در برنامه مؤلفه‌های گوناگونی دارد که مورد توجه تهیه‌کننده قرار می‌گیرد. این نمودارها ژانر سبک‌های گوناگون را در مدتی که در آن قرار می‌گیرد، در مدت بسیار کوتاه توسط برنامه‌ساز و یا برنامه‌ریز.

لازم به توضیح است علم آمار و ریاضی کشورمان و مددکار همه علوم و فنون بشری است و قابلیت‌های واقع‌نمایی این دو علم در خصوص انواع

ساخته، ترسیمی واقعی از روند بخش موسیقی در چهار ساعت باشند را به عهده شما خواننده گرامی می‌گذاریم.

اگر از نظرات شما درباره روش ارائه نتایج ارزشیابی به برنامه‌سازان و برنامه‌ریزان مطلع شویم، بی‌شک به شما پاسخ خواهیم داد.

جدول و نمودارهای این مقاله حاصل استخراج نتایج آماری تحلیل محتوای سه شیفت چهار ساخته صبحگاهی (۱۲ ساعت) یکی از تهیه‌کننده‌های محترم رادیو پیام است.

چنانچه شما هم موافقید بررسی ۱۲ ساعت از طریق بازشنوایی زمان زیادی به طول می‌انجامد؛ اما

مطالعه جدول و نمودارهای مقابل که ترسیم ریاضی فضای موسیقیایی سه شیفت مذکور می‌باشد در مدت کمتر از ۱۵ دقیقه امکان‌پذیر است:

- جدول ۱، بیانگر وضعیت کمیت قطعات موسیقی به کاررفته به تفکیک هر شیفت است تا تهیه‌کننده محترم بتواند به مطالعه، بررسی و مقایسه جهات مختلف کمی موسیقی مورد استفاده خود بپردازد.

- جدول ۲، معدل شاخص‌های کیفی برنامه است که توسط کارشناسان شورای ارزشیابی کمیته موسیقی پس از باز شنوایی برنامه‌ها به تهیه‌کننده محترم داده شده است.

- با مطالعه نمودار ۱، تهیه‌کننده می‌تواند توزیع فراوانی قطعات موسیقی برنامه را به تفکیک سبک موسیقی، مورد بررسی، مطالعه و مقایسه با یکدیگر قرار دهد. با توجه به اینکه زمان و فضای بخش هر سه شیفت یکسان است این قبیل نمودارها مقایسه‌ای می‌تواند به تهیه‌کننده در استفاده هدفمندتر موسیقی در برنامه‌های بعدی کمک نماید.

- با مطالعه نمودار ۲، تهیه‌کننده وضعیت بخش موسیقی را از حیث هویت موسیقی مورد بررسی و مقایسه

